
עבודת קודש

במשניות פסחים

פרק: ג'

צדיק'ל! לפניך שאלות, (זהירות, הן קצת מטעות), כתוב לידן כן או

כו או לא!

	האם "אלו עוברין בפסח", פירוש: אלו צריכים להתבער בער"פ ?
	האם "כתח הבבלי" עשוי לרפואה ?
	האם "זיתום המצרי" עשוי לרפואה ?
	האם "זומן של צבעים" הוא תערובת חמץ ?
	האם "חומץ האדומי" הוא תערובת חמץ ?
	האם "קולן של סופרים" הוא חמץ נוקשה ?
	האם לכו"ע תכשיטי (טיפולי) נשים צריך לבער בער"פ ?
	האם האוכל תערובת חמץ או חמץ נוקשה בפסח - במזיד, ענשו כרת ?
	האם בבצק שבסדקי עריבה, לגבי איסור חמץ יש נפק"מ אם יש בו כזית או לא ?
	האם בבצק שבסדקי עריבה, לגבי טומאה, אם מקפיד עליו, יש נפק"מ אם יש בו כזית או לא ?
	האם "בצק החרש" אינו נחשב לחמץ בשום אופן ?
	האם מותר להפריש חלה בטהרה ביו"ט ?
	האם לכו"ע יש אפשרות להפריש חלה בטומאה ביו"ט ?
	האם ר"ע שאומר: לא כל הנשים ולא כל העצים" וכו', חולק על דברי חכמים ?
	האם לחכמים מותר לכל אחת משלשת הנשים ללוש בצק באותו זמן כשאין מקום בתנור לכולן ?
	האם "עורכת", פירוש: לשה ?
	האם לכו"ע "שאור", הוא כקרני חגבים ?
	האם לחכמים האוכל שאור חייב כרת ?
	האם לחכמים, בכקרני חגבים, ובנתערבו סדקיו זה בזה, חייב כרת ?
	האם רבי אלעזר בר צדוק סובר בתרומה כחכמים, ובחולין כרבי מאיר ?
	האם לר"מ מבערים הכל לפני השבת, כולל גם את החולין ?
	האם ההולך לעשות מצוה, ונזכר שיש לו חמץ בתוך ביתו, חייב לחזור ולבער בכל אופן ?
	האם ההולך בדבר של רשות, ונזכר שיש לו חמץ בתוך ביתו, חייב לחזור ולבער בכל אופן ?
	האם ההולך בדבר שיש בו ספק פיקוח נפש, ונזכר שיש לו חמץ בתוך ביתו, אינו חייב לחזור ולבער בכל אופן ?

	האם היוצא מירושלים ונזכר שיש בידו בשר קודש, ועבר צופים, צריך לחזור לבית המקדש כדי לשרפו?
	האם בבשר קודש פחות מכביצה יש מ"ד שמחייב לחזור, כשלא עבר צופים?
	האם לכו"ע אין הבדל בדין של לחזור למקומו, בחמץ ובבשר קודש?

צפנת פענח

בער"פ = _____ . לכו"ע = _____ . נפק"מ = _____

 ביו"ט = _____ . ר"ע = _____ . וכו' = _____
 לר"מ = _____ . מ"ד = _____ .

מד"ט

«הרב»! לפניך טבלת "מעשה דין טעם".
הושלח ליד כל מעשה את הדיו והנושא לפי מחסני המילוח להכנתה

- על פרק ג' -

המעשה		הדין	הטעם
משנה א'	תערובת חמץ: כותח הבבלי, שכר המדרי, חומץ האדומי, זיתום המצרי	צריך לבערם, והאוכלם פטור מכרת ועובר בלאו	כיון דאינם חמץ בעין, או שאינם ראויים למאכל אדם, אין עליהם עונש כרת, אך, בכלל לאו ד"כל מחמצת לא תאכלו" הוי, ולכן צריך לבערם.
	חמץ נוקשה: זומן של צבעים, עמילן של טבחים, קולן של סופרים		
	חמץ נוקשה ע"י תערובת: תכשיטי (טיפולי) נשים	לתנא קמא: אין צריך לבערם	הוא סובר שכיון שיש בו שתי סיבות להקל: 1. חמץ נוקשה, 2. ע"י תערובת, אין צריך לבערו.
		לרבי אליעזר: צריך לבערם	הוא סובר שכל שהוא ממין דגן חייב לבערו.
משנה י'	לענין ביעור	ביש כזית במקום אחד	כיון שכזית הוא דבר חשוב ואינו בטל, לכן, כאן כשיש כזית במקום אחד, חייב לבער.
		באין כזית במקום אחד - ועשוי לחזק את העריבה	משום שבטל מחמת מיעוטו, ונחשב כחלק מהעריבה.
		באין כזית במקום אחד - ואינו עשוי לחזק את העריבה	משום שאינו מבטלו שם, ויתכן שיתחרט ויטלנו משם.
	לענין טומאה - (אם השרץ נגע בבצק ולא נגע בעריבה) בימות הפסח	ביש כזית במקום אחד	כיון שכזית אינו בטל, ודינו כאוכלים, ולכן אם נגעה בו טומאה אין העריבה נטמאת, שאין אוכלין מטמאין כלי.
		באין כזית במקום אחד - ועשוי לחזק את העריבה	משום שהחמץ נהיה חלק מהכלי, והוי כעריבה,
		באין כזית במקום אחד - ואין חוצץ, ואין העריבה נטמאת	כיון שאינו עשוי לחזק העריבה, נחשב לאוכלין, וכיון שרק האוכלין נטמאו, אינן מטמאין כלי.
		חוצץ, ואין העריבה נטמאת	
		חוצץ, ואין העריבה נטמאת	
		חוצץ, ואין העריבה נטמאת	
		חוצץ, ואין העריבה נטמאת	

		העריבה		
כיון שאינו חלק מהעריבה, משום שהוא מקפיד עליו, ואינו רוצה בקיומו, לכן, אין העריבה נטמאת.	חוצץ, ואין העריבה נטמאת	אם מקפיד עליו	לענין טומאה - (אם השרץ נגע בבצק ולא נגע בעריבה) בשאר ימות השנה	
משום שאינו מקפיד עליו, הרי זה חלק מהעריבה, ולא הוי חציצה מפני הטומאה.	אינו חוצץ, והעריבה נטמאת (אפילו ביותר מכזית)	אם אין מקפיד עליו		
משום שהעיסה השניה שרואים בה סימני חימוץ, מלמדת על הראשונה שגם היא החמיצה (רק שאין רואים בה את הסימנים לכך).	אם יש עיסה אחרת שנלוושה בשעה שזו נילושה, וכבר החמיצה, הרי זה חמץ ואסור		בצק החרש (שאינו בו סימני חימוץ)	

משנה י'	אופן הפרשת חלה מעיסה טמאה ביום טוב		להפריש כשהיא עיסה אי אפשר, משום שאחר כך לא יוכל לשרפה, דאין שורפין קדשים פסולים ביום טוב, ולאפותה אסור דאין זה צורך אוכל נפש, ולהניחה עד מוצאי יו"ט אינו יכול שהרי תחמיץ בינתיים, ולכן, לא תקרא לה שם "חלה" עד שתאפה, ואחר אפייתה שוב אינה מחמיצה, ומותר לאפותה משום שיש על כל חלק - ספק ואפשרות שזה לצורך אוכל נפש, והחלק השני הוא לכהן, לכן מותר.	לרבי אליעזר: לא תקרא לה שם "חלה" עד שתאפה
			תטיל בצונן כדי שלא תחמיץ, שמים צוננים מונעים את העיסה מלהתחמץ, והוא אינו סובר כשיטת רבי אליעזר כיון שסוף סוף אחד מהם חלה ואסור באכילה, ונמצא שאפה שלא לצורך ביו"ט, ורבי אליעזר לא סובר כמוהו שתטיל לצונן, דחיישינן שמא לא תיזהר היטב שיהיו המים צוננים ושהחלה לא תחמיץ.	
			משום שסובר שלא זהו החמץ שמוזהרים עליו בבל יראה ובבל ימצא, כיון שהפרישה לשם "חלה", אינו שלו כבר אלא של הכהן, וכתוב לא יראה "לך" חמץ, והוא דורש מהפסוק: שלך אי אתה רואה, אבל אתה רואה של אחרים, ושל גבוה (של הקדש).	

י"ג עשרה	כמה זמן מותר להשהות את העיסה ולא תחמיץ	לרבן גמליאל: כשיעור של שלש נשים לשות כאחת ואופות בתנור אחד זו אחר זו, שהאחרונה צריכה להמתין עד שהשתים שלפניה יערכו הבצק ויאפוהו	משום שהוא סובר שבזמן השהייה, העיסה לא תחמיץ.
		לחכמים ורבי עקיבא: אין מתירים שהייה גדולה כזו שיהיו לשות כאחת, אלא שיהיו עוסקות בבצק כאחת, דהיינו, אחת לשה כשזאת שלפניה כבר עורכת (מגלגלת), וכשהראשונה כבר אופה עיסתה.	דסוברים שלא כל הנשים ולא כל העצים ולא כל התנורים שווים, דיש נשים עצלניות, ותנורים שאינם מחוממים יפה, ועצים שאינם דולקים יפה, ואם כן יכולה העיסה לבוא לידי חימוץ.
י"ד עשרה	איזהו שאור ודינו (שיאור היינו עיסה שלא החמיצה כל צרכה, ועכשיו אינה ראויה לאכילה אפילו אם יאפה אותה)	לרבי יהודה: שנעשו בו סדקים דקים אחד לכאן ואחד לכאן, כקרני חגבים - ישרף והאוכלו פטור מכרת	ולשיטתו אם רק הכסיפו פניו אינו כלל חמץ מן התורה.
		לחכמים: שהכסיפו והחורירו פניו, כאדם שעמדו שערותיו מרוב פחד - ישרף, והאוכלו פטור מכרת.	ולשיטתם אם נעשו סדקים כקרני חגבים, חייב כרת ואינו שיאור.

י"ה משנה השנייה	איזהו סידוק ודינו		לרבי יהודה:		סידוק היינו שהעיסה נחמצה לגמרי והרי הוא ככל חמץ רגיל שחייב כרת על אכילתו.
			שנתערבו הסדקין זה בזה		
י"ז משנה רבי	ביעור חמץ בי"ד ניסן שחל להיות בשבת		לחכמים:		לרבי מאיר:
			אף כקרני חגבים דינו כסידוק		מבערים את הכל מלפני השבת, חוץ ממה שיודע שיצטרך לסעודות השבת
			לחכמים:		משום שסוברים אף מפרר וזורה שאין ביעור חמץ אלא שריפה.
			לרבי אליעזר בר צדוק:		משום שאוכליו מועטים, שכן רק הכהנים מותרים לאכלו, ואינו יכול לתת אותה לכלבים, לכן, יבערם מלפני השבת.
			חולין - בזמנן,		משום שאוכליו מרובים, ויכול לתיתו

		בשבת	לבהמתו, יבערם בשבת.
י' הושע	היה הולך בדרך, לצורך מצוה (לשחוט את פסחו, למול את בנו, לאכול סעודת אירוסין בבית חמיו) ונזכר שיש לו חמץ בתוך ביתו	אם יכול לחזור ולבער ולחזור למצותו יחזור ויבער, ואם לאו מבטלו בליבו	כיון שהוא הולך לדבר מצוה, מספיק שמבטלו בליבו, דמדאורייתא מספיק ביטול בלבד.
	היה הולך בדרך, לצורך הצלת נפשות (להציל מן הנכרים, ומן הנהר, ומן הליסטים, ומן הדליקה, ומן המפולת), ונזכר שיש לו חמץ בתוך ביתו.	אף אם יש לו זמן לחזור ולבער ולחזור להצלתו, יבטל בליבו	כיון שזה ספק פיקוח נפש, לא יחזור, אלא יבטלנו בליבו כדין תורה.
	היה הולך לשבות שביתת הרשות ונזכר שיש לו חמץ בתוך ביתו	אף אם לא יוכל לחזור ולשבות במקום שהיה רוצה, יחזור מיד ויבער	כיון שאינו ענין של מצוה או פיקוח נפש, צריך לחזור ולקיים מצותו כפי שהצריכו חכמים, על ידי ביעור החמץ.
י"ג הושע	יצא מירושלים ונזכר שיש בידו בשר קודש	אם עבר צופים שורפו במקומו, ואם לא עבר צופים חוזר ושורפו לפני הבירה (בית המקדש) מעצי המערכה	בעבר צופים, כיון שהוא כבר רחוק כל כך, לא הטריחוהו לחזור, אבל אם עדיין לא עבר צופים צריך לחזור ולשרוף אותו כדינו.
	השיעור שצריך לחזור ולבער החמץ שבביתו או בשר הקודש שבידו	לרבי מאיר: זה וזה בכביצה	הוא סובר שחזרתו כטומאתו, וכמו שאוכלין אין מטמאין אלא בכביצה, כך אינו חוזר אלא בכביצה.
		לרבי יהודה: זה וזה בכזית	הוא סובר שחזרתו כאיסורו, שחייב על אכילתו בכזית, כך הוא צריך לחזור בכזית.
		לחכמים: בשר קודש - בכזית, וחמץ - בכביצה	בבשר קודש החמירו משום חומרת קדשים, לחזור בכזית, אבל בחמץ של חולין חוזר רק מכביצה.

בהצלחה

תלמוד תורה "מעשי חייא" ביתר עילית
כתה ה'

אצלנו בביתא מצטיינים ומתחרים במצות
"ואהבת לרעך כמוך"